

ΦΩΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΙΚΕΛΙΚΑ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

§ Ἐπλέαμε τριγύρω ἀπὸ τ' ἀέρινα ἀκρογιάλια τῆς Σικελίας καὶ τὸ πλοῖο μας μᾶς ἔβλεπε πρὸς τὴ νεκρὴ πόλη ποῦ τὸνομά της πολλές φορές ἕως τὴν ἄρτι εἶχε κρούσει στὴν ἰσότητά μας συνωδευμένο μὲ τις πιὸ τραγικὲς εἰκόνες τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου· καὶ ὡς τόσο ὁ οὐρανός, οἱ ἀνέρες σερριές καὶ οἱ θάλασσες ἦσαν ὡς νὰ τραγουδοῦσαν ὅλα μαζί ἕνα τραγούδι σὲ πολὺ ψιλὲς νότες. Μπροστά μας ὅλη ἡ Σικελία ἐφάνταζε στὸν ἥλιο ὡς νὰ τὴν ἔκανε χρυσοῦς καλόγνωμος, ποῦ εἶχε ἐκκουσμένη τέχνη στὰ δάχτυλα· σὰ βραχιόλι χρυσοῦ καλογλυμμένο, μὲ κερμασμένα ἀπάνω πολύχρωμα πετράδια καὶ μὲ κρεμασμένες χρυσοῦς τετραμίδες ποῦ ἔτρεμαν στὸν ἥλιο· καὶ ἡ Αἴτνα ἐφάνταζε ὡς ἀπὸ ἀτσάλι, μὲ καλοσκαλισμένες πλαγιὲς καὶ μὲ χαράδρες καὶ στὴν κορυφή της ὅλη σεντεφένικ. Τὸ πλουμισμένο κρηθὶ μας ἀπὸ ἐλατόξυλο καὶ μὲ χρυσὰ στολίδια ἔτρεμε ἐπὶ τὴν εὐτυχία τῆς πράσινης θάλασσας καὶ στὸ λαμποκόπημα τοῦ κόκκινου μεσημεριοῦ· εἶμασθε σὰ σὲ ὄνειρον, ἡ νιότη μας ἐφώναζε μέσα μας καὶ ἡ χαρὰ μας ἐγύριζε σὲ γοητευτικὴν ἀποστροφή, ὡς νὰ πολυφάνταχτη μπαλλαρίνα· ἔτσι δὲν ἤμπορούσαμε νὰ συλλογιστοῦμε τίποτε λυπητερό καὶ ἐφάνταζόμαστε γιὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας αἰώνια νεότη· ἐκταλαβχίναμε τὴ δύναμή μας σὰ χρυσὴν ἀσπίδα κροστωτὴ λαμποκοπούσα· τὴν ἐκρηκτούσαμε ψηλὰ σηκωμένη πρὸς τὸν ἥλιο καὶ τὴν ἐσειούσαμε βγάζοντας δυνατὲς κραυγὰς θριάμβου· ἔτσι ἐπιστεύαμε στοὺς ἑαυτοὺς μας καὶ ἡ νιότη μας ἐπέτασαν ὅτι δὲ θὰ γνωρίσῃ ποτὲ τὴν ἥττα καὶ τὸ θάνατο· τὸ φρούδι μας, εἶπαμε, δὲ θὰ πέσῃ ποτὲ καὶ ἡ λύπη δὲ θὰ ἐγγίξῃ τὴν σάρκα μας· καὶ γι' αὐτὸ στίς ἀνεργεῖς ἐκεῖναις στιγμῆς, ἀνίδεα ἐπὶ νὰμε ἀπὸ τὸ παραμῦθι τοῦ παρόντος καὶ ἀπὸ τις ἐνθύμησες τῶν περασμένων ἡμερῶν, σὰ ζεσὸ ὁ κρηθὶ μὲ μέλι.

§ Στὴ φαντασία μας ἔλαμπεν ἀκόμα τὸ χρυσοῦς λιμάνι, ὅπου ἀράζαμε, ἐκρινό, πρόσχαρο σὲ ὄν ἥλιο καὶ φιλοτράγουδο καὶ ἐμεῖς, ποῦ ἐκτοικουόμασταν ἐκτὸς στὴν πλεύσιμη καὶ οἰκία μας, ἐζούσαμε μὲ τὴν πρωτόγονη χαρὰ τῶν λιμναίων. Ἦταν καλοκυκλωμένο, μὲ τοιχία ἀπὸ μαῦρες πέτρες καὶ ἔμοιαζε σὲ δερμένιο, ἀδιὰπέραστο στὴ χειμωνιά καὶ στοὺς ἀνέμους· παρόμοιαι καὶ ἡ πολιτεία, ποῦ ἀπλωνόταν μπροστά μας χτισμένη μὲ λάβα, ἐφάνταζεν ἀγάλαστη, ὡς νὰ κανωμένη ἀπὸ σιδερο, σὰ νὰ ἐσφυροκοπήθηκεν ὁ ἀκέρη σὰ σιδεραργαστήρια τῆς Αἴτνας· τὸ θεοτικὸ βουνὸ ἐκάπνιζε στὸ βάθος μὲ τὴν κορυφή κάποτε ὀλόρθη πρὸς τοὺς ἑσπεροὺς οὐρανοὺς, κάποτε ἀόρατη κρυμμένη σὲ κουκούλα ἀπὸ σύννεφα.

§ Ἐξῆς ἐκεῖ ἕνας λαὸς ἐμπόρων, ἐργατῶν καὶ ψαρῶν, δεισιδχίμων, ἀνήσυχος καὶ μὲ ἰσχυρὲς ὀρμές. Στὴν προκυμαίαν ἐβούρζε ἕνα ἐμπόριο, ποῦ ξυπνοῦσε τοὺς ἀρχαίους φοινικικοὺς ἀχούς, τὲς θηλάσιαις κραυγὰς τῶν γενάτων Καρχηδονίων καὶ τὰ ἀντιφωνήματα τῶν ἐμπόρων, ποῦ ἐρχόταν ἀπὸ μιὰ τρισμκαρισμένην Ἑλλάδα. Ἀπὸ ὅλου, τοὺς κατήφορους τῆς πόλεως κτεθένταν μακρῆς ταλίαις

μέ τὸ πομπικὸ βάνδισμα τῶν ἱερῶν βοδιῶν κάρρα συρμένα ἀπὸ κόκκινα ἄλογα καὶ ζῶα φορτωμένα ἐκουβαλοῦσαν στὰ πλοῖα καρπῶν: τῆς γῆς, φλούδες τῶν δέντρων καὶ ὄρυχτὸ θειάφι. Σὰ μυργήγικα πηγαινοερχόταν στὰ μεγάλα φορτωτικὰ κάρρα βια, ποῦ ἀκίνητοῦσαν δεμένα στὴ στεριά: ἀνέβαιναν, κατέβαιναν, ἐφώνζαν καὶ ἀπκντοῦσαν· ἄλλοι σὲ μακρινούς στίχους διπλοῦς κουβαλοῦσαν ἀπὸ μεγάλα φορτηγὰ φορτώματα ἀπὸ πετροκάρβουνο· ἔσταζαν μαῦρον ἰδρῶτα, λυγνοί, μόλις ὅσο γὰ μποροῦν νὰ στέκωνται, μ' ὅλα τὰ σκοινιά τοῦ κορμιοῦ τους ἰσχυρὰ τεντωμένα· ἢ ἀτσάλινοι, ἀπειστοί, ἔκαναν ἐκεῖ μεγάλους λόφους κατάμαυρους σ' ὅλη τὴν ἔκτασι τῆς προκυμαίας. Οἱ τροχαλίες ἀπὸ τὰ πλοῖα φλυαροῦσαν ὅλε: μαζί μιὰ ἀντιπαθητικὴ ἱστορίκ: καὶ τὰ κάρρα, ὅπως ἔτρεχαν τὸ πλακόστρωτο ἔτριζαν καὶ θορυβοῦσαν δαιμονισμένα, ἦταν σὰν νὰ μιλοῦσαν μιὰ ἄγρια καὶ τραχειὰ γλῶσσα· Ἰλα αὐτὰ, φωνές, βρισιές, τρηγοῦδία, καθὼς ἐβγαζαν ἓνα βουητό, μιὰ κραυγὴ πόνου καὶ θριάμβου, ἦταν σὰν ἓνας ὕμνος σκληρὸς καὶ βάρβαρος στὴ θεότητα τοῦ μόχθου. Πέρα στάνοιχτά, ἡ πανώρια ἡ θάλσση, ἡ λαμποκοποῦσα, ἐξαερωμένη ἀναγάλλιαζε ὅλη τὴν ἡμέρα, κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο, μέσθ στὸς θεοτικούς τῆς ἔρωτες· ποῦ δὲ θὰ εἶχαν τελειωμό.

§ Πολλές ὥρες παρακολουθοῦσαμε τὶς ὁλόήμερες ἐργασίες τῶν φτωχῶν ψαράδων, ποῦ ἀπλωναν στὸν ἥλιο καὶ ἔραβαν τὰ δίχτυα τους. Τὰ βράδια ὅταν, ἔπεφταν οἱ σκιές ἐγυρίζ: με στὶς ἀπόμακρες συνοικίες ποῦ ἀναδευόταν ἡ εἰρήνη μιᾶς θερμῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς· ἐκεῖ ἡ γυναῖκα τοῦ ἐργάτη καὶ ἡ τρυφερὴ κόρη ἐδούλευαν σκύβοντας κάτω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς λάμπας ἕως πολὺ ἀργὰ τὴ νύχτα· ἦταν πολύτιμα ὄντα, εὐλογημένες ὑπάρξεις ταπεινῆς, ἀγαθῆς θεότητες τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς εἰρήνης. Ἐπερνούσαμε ἀπὸ στενὰ δρομάκια, ὅπου ἡ θεοσέβεια τῶν κητοίκων γὰ κάθε βῆμα εἶχε κρεμασμένες ἄγιες εἰκόνες· με φροντίδα τῆς διατηροῦσαν πάντα στολισμένες φιλόκαλα με φρέσκους καρπούς καὶ με κλαδιὰ λεμονιάς· ἐκεῖ τὸ σούρουπο ἡ εὐλχθητικὴ Σικελὴ περνοῦσε βιαστικὴ πηγαίνοντας νὰ προσευχηθῆ στὴν ἐκκλησία τῆς συνοικίας ποῦ ἐκαλοῦσε με τοὺς ἤχους τῆς καμπάνης. Συχνὰ παραδινόμαστε στὸ κρυφὸ θέλητρο αὐτῆς τῆς ἀπόμονης γαλήνης· καὶ τὸ περαστικὸ κοράσι τυλιγμένο στὴ μαύρη μαντήλα μᾶς ἔκανε ν' ἀκολουθοῦμε τὸ χαριτωμένο κίνημα τοῦ κορμιοῦ του καὶ νὰ μένουμε κατάκαρδα συγκινημένοι γιὰ πολλὴν ὥρα. Βιαστικὰ προσπερνούσαμε μπρὸς στὸν κλεστικὸ ψίθυρο καὶ τὲς κολαστικῆς λαχτάρης ποῦ ὑποσχόταν ἡ ἀμχρωλὴ που παραμόνευε τὰ βράδια στὰ σκιερὰ στενορρύμια. Ἐπερνούσαμε μπρὸς ἀπὸ τῆς ταβέρνας ἀπ' ὅπου δὲν ἔλειπαν οἱ εἰκόνες τῶν ἀγίων καὶ ὅπου ἐμεθοῦσε, ἐκάπνιζε καὶ ἐχαρτόπαιζεν ὁ παράφορος Σικελός. Κι' ὅταν ἐφτάναμε ἀργὰ τὴ νύχτα στὸ καράβι μας, ἀκούσαμε ἀκόμα ἀπὸ τὸ κρεβάτι μας τῆς φωνῆς τῶν θυγατέρων τῆς ἡδονῆς καὶ τὰ τρηγοῦδία τῶν μεθυσμένων νυχτῶν ποῦ ἐτριγυροῦσαν στὸ λιμάνι.